

Redacția
și
Administrația

Cluj Reg. Maria 14
TELEFON 124

Anunțurile se pri-
mesec după tarif.

Librăria Anca
Cluj, Piața Unirii 32.

CLUJUL

R O M A N E S C

Abonament:

Pe un an Lei 160.—
Pe 1/2 an „ 80.—
Pe 1/4 an „ 40.—

Pentru Străinătate:
Pe un an Lei 320.—
Pe 1/2 an „ 160.—
Pe 1/4 an „ 80.—

Pentru America
Pe un an 2 dolari

Manuscrisele
nu se înapoază.

Director-Proprietar: Alexandru Anca.

ZIAR INDEPENDENT

Un exemplar 3 Lei.

Stăpânirea lumii

Sovietele cred să-și asigure stăpânirea lumii, iar neamurile asiatice își organizează apropiata hegemonie mondială.

Noui năvăliri asiatice în Europa.

Sovietele prin bolșevism și în genere comunismul, după cum se știe caută să-și asigure stăpânirea lumii, internaționalizând tot ce se găsește pe pământ.

„Unde dai și unde crapă”.

Acest scop le servește și propaganda, pe care o dezvoltă în diferite țări, pe cari caută să le revoluționeze, lansând în fiecare țară câteva lozince de mari promisiuni. Cea mai mare reușită însă deocamdată o au înregistrată în Asia, în special în China și India, unde s'a folosit de mijloace periculoase de tot pentru rasa albă, propagând ura în special contra englezilor și francezilor etc. Această propagandă în fine s'a extins, rezultând o mișcare contra europenilor. Și în această categorie va cădea desigur și Rusia, care a inițiat și finanțat mișcarea.

„Istoria se repetă”.

Nizuințele bolșevicilor „internaționali” de-a stăpâni lumea, prin urmare vor rămânea sterpe, deoarece popoarele asiatice și negre trezindu-se din somnul, în care zac dela Darius și Alexandru cel Mare încoace, caută să-și asigure din nou hegemonia mondială, pe care o avusesse în decursul năvălirilor numite barbare.

Rezultatul propagandei bolșevice.

Rasa albă nu atinge nici cifra de 600 milioane, pe când rasele asiatice și negre înregistrează un număr de vre-o 12—14 sute de milioane. Deci oricât de iscuțiți să fie albi, semenii culorați odată treziți, fiind în majoritate covârșitoare, năvălind din nou Europa, vor contribui la exterminarea rasei albe.

Desubjugarea coloniilor.

Puterile mari europene încep să slăbească, pentru că coloniile încep să-și asigure independența, iar Anglia, Franța, Spania, Belgia etc. își vor pierde însemnătatea, pe care o au azi, în posesiunea mai multor colonii bogate. Din colonii se formează noi țări. Numai în ultimul timp am avut ocazia să înregistrăm formarea câtorva țări, între cari este Palestina, etc. iar acum înregistrăm formarea țării rif-cabile. În curs mai este emanciparea țărilor chineze și cea indeză și arabă.

Degenerarea albilor.

Țările exotice mari și multe odată devenite independente, evident, vor avea preponderanță covârșitoare asupra micilor țări eu-

ropene, cari degenerază mereu, pe când cele exotice își adună noi forțe sub actualele stăpâniri, sub cari suferă. Și în această suferință își oțlesc puterile, tendințele comune solidarizându-le.

Posibilitatea năvălirilor.

Neamurile exotice și cele asiatice, întrucât își vor păstra solidaritatea baremi în parte și după ce și-au asigurat independența, evident, vor năvăli din nou în Europa, ca și în trecut tatarii și celelalte neamuri asiatice, ceace se dovedește și prin faptul, că deja de pe acuma își atâță ura contra europenilor. Și ura întotdeauna determină fapta.

Urmașii generației noastre prin urmare vor fi supuși unor foarte grele încercări, ce probabil, se vor sfârși cu sfârșitul rasei albe din Europa. Doar în America de se va mai putea menține mai mult, avându-se în vedere solidaritatea neamurilor în acel nou continent.

V. I. M.

Reducerea taxelor electrice

Nu s'au făcut economii la uzine.

Uzinele electrice au preocupat foarte mult populația și în trecut, iar de când a luat conducerea orașul, nemulțumirile s'au sporit considerabil, atât în ce privește servirea curentului, cât și în ce privește bunul mers al uzinei.

La adunarea inițiată contra urcării taxelor electrice cu 66%, s'a constatat, că în 1924 uzinele au avut un câștig neto de 6.000.000 lei, pe lângă cari s'au mai încasat în plus încă trei milioane lei, ca garanță. Din această sumă s'ar fi putut renova uzinele, fără urcare de taxe, dar direcțiunea n'a făcut economie. Astfel s'au ars 1200 vagoane lemne în anul trecut, pe când anterior erau suficiente 400 vagoane lemne. În definitiv adunarea a cerut. Guvernului să nu se mai aprobe urcarea de 66% a taxelor electrice, avându-se în vedere, că pentru amplificarea uzinei este suficientă suma, de care dispune uzina.

Adunarea și-a exprimat părerea ardentă, că prin conducerea mai rațională, s'ar putea realiza nu câștig mai mare, fără să mai fie nevoie de urcarea taxelor.

Impușcarea comerciantului Nusbaum

Doctorul Boeriu menținut în arest preventiv Atentat antisemit, ori sinucidere? Rezultatul cercetărilor

Impușcarea comerciantului Nusbaum a provocat foarte interesante discuții întrucât până acum constituie o enigmă.

Unii susțin, că l-ar fi împușcat doctorul Boeriu din ura ce ar avea-o față de evrei, ca antisemit.

Alții susțin, că comerciantul singur s'ar fi omorât, după cum se dovedește și din declarațiile altora, cărora le-a istorisit în mai multe rânduri, că voește să se sinucidă.

Majoritatea crede exclusiv potibilitatea, că doctorul Boeriu l-ar fi împușcat, având în vedere, că erau foarte buni prieteni.

La autopsie medicii au susținut, că nu poate fi vorba de sinucidere. Deci s'au declarat pentru omor și nu pentru sinucidere.

Tribunalul bănuiește cu omorul pe doctorul Boeriu, care l-a însoțit pe Nusbaum până la partea sedentară a chioscului din parcul orașului.

Martorul Mihăileanu, fratele proprietarului, a declarat, că l-ar fi văzut pe doctorul Boeriu pipăindu-i pieptul comerciantului Nusbaum, când s'a întâmplat împușcătura și apoi punând un revolver la o parte. Această declarație a contribuit la arestarea doctorului Boeriu, pe care nimenea nu l-a văzut, că l-ar fi împușcat pe Nusbaum.

Doctorul Boeriu susține, că este nevinovat și că el după ce s'a împușcat Nusbaum, a fugit la el și i-a pipăit pulsul etc. ca să-i ajutore, ca medic. Revolverul, într'adevăr, l-a aruncat la o parte, ca să nu-i fie în cale la munca de ajutorare a nenorocitului Nusbaum. Susține, că n'a avut nici un motiv să-l împuște pe Nusbaum, cu care de altfel se avea foarte bine.

În câteva șire în cari Nusbaum își anunță sinuciderea, familia nefericitului recunoaște scrisoarea.

Dovezi contra doctorului Boeriu, prin urmare nu sunt, numai probabilități și pe baza acestora i-s'a ordonat arestarea.

Cercetările continuă, dar lumea este de părerea, că dovezi contra doctorului Boeriu nu se vor putea produce.

Chestia este deci foarte interesantă și unii susțin, că se prea poate, ca Tribunalul, după probabilități, să condamne pe doctorul Boeriu, deși poate nu este vinovat.

Deocamdată în jurul acestui caz sunt foarte multe discuții și în cercurile juridice și cele medicale, chestia fiind foarte complicată în ambele direcții și deci și noi ne-am mărginit actualmente exclusiv la înregistrarea părerilor. fără obiecțiuni, amintind, că unii neromâni consideră cazul, ca o crimă îndreptată contra evreilor, deși în acest caz nu poate fi vorba de aceasta, având în vedere prietenia doctorului Boeriu cu Nusbaum, care distruge orice bănueli de aceste.

Alegerile Camerelor Agricole și de Industrie și Comerț

Reușita guvernului periclitată? Ce raportează prefectii? Guvernul ia dispoziții de asigurare

Svonurile recente înregistrează, că mai mulți prefecti de județe ar fi trimis guvernului rapoarte, prin care arată, că în situația creată nu pot garanta liberalilor reușita în alegerile pentru camerele agricole și cele de industrie și comerț cu toatăcă la alcătuirea listelor au fost înscrși în liste, conform intereselor liberale, aproape numai liberali. Prefecții susțin, că guvernul nu mai poate conta nici pe partizanii săi, aceștia fiind foarte nemulțumiți cu guvernarea liberală.

Unele ziare afirmă, că liberalii dela conducere au luat dispoziții în vederea alegerilor, pentru a întâmpina o eventuală înfrângere rușinoasă. Astfel au hotărât să trimită miniștri în persoană prin provincie pentru a face propaganda necesară reușitei.

Opoziția, cu toate dispozițiile luate și contra ei, susține, că guvernul nu poate avea șanse de reușită nici într'un caz în alegerile camerelor, în special, că nici la partizanii proprii nu pot conta.

Alegerile prin urmare promit a fi foarte interesante, poate mai interesante, decât cele parlamentare.

Taraba Rudolf Mosse

„Laudă-te gură...” O nouă afacere de taraba Rudolf Mosse.

Taraba Rudolf Mose, după invenția de a ne desfrumuseța centrul orașului cu niște table de reclame într'adevăr de tarabă, observând indiferența și indignarea publicului pentru metodele cu cari ne degradează centrul la nivelul unei mahala, — s'a acățat de o nouă invenție. A început sub anonim să se laude în că-

teva ziare — între cari și „Patria” s'a dejosit — după ce a văzut, că nu-i merge — treaba.

Publicul obicinuit însă cu apucăturile acestea Rudolf Mosse-ști evident nu s'a surprins, ci s'a așteptat chiar, ca firma să se laude singură, — dacă n'o laudă alții, — că doar-doar va reuși să tâmpească publicul cu tarabele sale.

— Rifcabilii în Maroc au început o nouă ofensivă contra francezilor și spaniolilor având în vedere succesele acestora.

Luptele politice

Iar cazul Stere. — De ce a fost dat în judecată?

Politicianul Stere a fost dat în judecată pentru acte antipatriotice săvârșite afirmative în decursul ocupației germane. După cum se știe, liberalii caută să-l compromită pe trunchiul țărănist, ca să nu le mai poată incurca socotelile.

Lumea, evident, se indignează pentru acest fapt, având în vedere, că liberalii abea acum și-au adus aminte să cerceteze cazul Stere, când simt, că nu le mai poate folosi.

Actul liberarilor, după unele ziare, este o răsunare pentru faptul, că fruntașul țărănist Stere nu s'a lăsat terorizat de guvern, ca să le ajute la învrăjbierea coaliției opoziționale, care zădărnicește în ultimul timp mai multe nizuințe liberale.

Blajul centru de județ?

De mult se vorbește că se va face o nouă împărțire a județelor și că Blajul ar fi centrul noului județ al Târnavelor. Când să se și împărțească nouă județe, lată însă că făgăduința aceasta a rămas neimplinită, iar Blajul s'a trezit și în noul plan de împărțire tot comună rurală cum a fost pe vremea ungarilor.

Cetățenii din Blaj s'au adunat în mai multe rânduri și s'au sfătuit, cum să-l poată îndupleca pe dl ministru președinte Ionel Brătianu, ca să facă din Blaj capitală de județ. S'a făcut o rugare pe care au iscălit-o toți fruntașii din Blaj și pe care au trimis-o dlui primministru. Și înaltpreasfințitul mitropolit Vasile a făcut toți pașii de lipsă pentru ridicarea Blajului. Dar dl primministru răspunde cu aceea, că statul n'are banii de lipsă pentru ridicarea atâtor zidiri.

În ultimul moment însă, în urma presiunilor, totuși s'a declarat capitală de județ Blajul.

Legea beuturilor spirituoase

Liberarea licențelor. — Cine primește licențe? Introducerea succesivă a antialcoolismului.

Licențe de beuturi spirituoase în ultimul timp, după cum se știe, nu se prea acordau, promițându-se, că numai după votarea noii legi a spirituoaselor se va începe liberarea acestor licențe, când și cele actuale se vor schimba și chiar retrage unele, aceste, conform noii legi, competându-le invalizilor, văduvelor și orfanilor de război în primul rând.

Transcrieri de asemenea nu se acordau legal, decât, descendenților direcți conform legii spirituoaselor austro-ungare încă în vigoare la noi.

Legea spirituoaselor după promisiunile făcute, se va vota la toamnă și după aceasta va urma schimbarea și liberarea nouilor licențe, însă, evident în număr limitat, guvernul nuziind să introducă succesiv un regim antialcoolist.

Reorganizarea spitalelor

Îmbunătățirea situației medicilor, agenților sanitari și spitalelor. — Urcarea lefurilor medicilor și personalului auxiliar.

Ministerul sănătății publice, în urma mai multor doleanțe, s'a hotărât în fine să sporească lefurile medicilor și personalului auxiliar și să înzestreze cu cele necesare spitalele, în special cele rurale, în interesul sănătății obștești.

Dl Săveanu, ministerul sănătății publice în acest sens a alcătuit un budget, intenționând să ceară în acest scop un credit dela Ministerul Finanțelor, argumentând necesitatea urcării lefurilor și sporirea diurnelor medicilor și personalului auxiliar, precum și necesitatea înzestrării spitalelor cu aparate, medicamente și alte obiecte de prima necesitate, având în vedere hațul, în care se află în prezent aceste spitale împreună cu personalul lor, din cauza lipsei fondurilor necesare.

Ziua a doua și a treia a congresului esperantist român din țară, care a avut loc la Ploești

În ziua a doua a congresului esperantist din Ploești, după cetirea telegramelor de salutare primite dela asociațiile esperantiste franceze, italiene și sârbe, precum și a celor trimise de către domni general Găvănescul și exministrul Trancu Jași, secretarii generali ai asociațiilor esperantiste din țară și delegații veniți din provincie, s'au făcut dările de seamă asupra rezultatelor obținute în anul trecut.

În numele societății esperantiste din țară, dl. E. Nicolau (Ploești) a ținut o dare de seamă asupra activității esperantiștilor, fiind totodată și șefredactorul ziarului lunar „Esperanto”, care apare în limba română și esperantă.

După acestea dl. Tiberiu Morariu secretarul general al Centrului Esperantist Român a citit raportul anual al oficiului central esperantist relevând prin cuvinte călduroase activitatea apostolică a abatelui Andrei Ceh, fost secretar general al Centrului Esperantist Român din București prin depărtarea căruia, la Geneva, activitatea Centrului s'a micșorat în mod însemnat.

După acestea a fost salutat congresul în numele esperantiștilor de către delegați trimiși, din Arad, Timișoara, Cluj, Cernăuți, Iași, etc.

În ședința de după masă a urmat alegerea noului comitet de conducere, s'a ales de președinte: Nicolau E. (Ploești) membri de administrație: colonelul Cojocariu (Cernăuți) Cornea (Cluj) Halász (Tg. Mureș) etc.

Mercuri și Joi congresiștii au vizitat rafineriile de petrol din Ploești, precum și ocele de sare din Slănic.

Informațiuni

— **Despăgubirea ardelenilor.** Ministerul finanțelor a trimis circulare administrațiilor financiare ardeleni, avizându-le să facă câte un tablou despre ardelenii ale căror bonuri anunțate n'au fost încă achitate. Aceasta pentru a fi achitate toate bonurile ardeleni restante.

— **Împărțirea județelor** se va termina peste câteva zile, formându-se noul județ și limitându-se județele mai mari. În urma acestei împărțiri guvernul a hotărât să înființeze și județul Blaj, cu capitala Blaj, după mai multe insistențe.

— **Guvernul** a hotărât să nu se sechestreze noua recoltă în contul impozitelor, având în vedere nevoile populației.

— **Schimbarea bancnotelor** se face succesiv, ajungând în primul rând bancnotele de 500 lei la schimb. După aceste vor urma și celelalte, încât în scurt timp toate bancnotele actuale vor fi scoase din circulație, ca să se anuleze cele false, pentru a se îmbunătăți cursul leului.

— **Listele electorale** pentru alegerea membrilor consiliului de administrație conform Art. 14. din legea pentru reorganizarea camerelor de industrie și comerț sunt puse spre vedere publică în Cluj: la Camera de Comerț și la următoarele primării: Turda, Dej, Gherla, Bistrița, Diciosărmartin, Ibașfalău, Zălau, Șimleul-Silvaniei. Pentru celelalte comune listele se afișează la primăriile capitalor de județe. Listele stau la dispoziția interesaiților dela 16. Iulie până la 15. August 1925. în orele oficioase. Intrucât la alcătuirea listelor s'ar fi făcut vre'o eroare prin înscriere sau omitere, cei în drept sau cinci membri ai camerei vor putea face contestație, în termen de 15 zile dela publicare, adică până la 31. Iulie 1925. la Camera de Comerț și Industrie din Cluj. Contestațiile se fac în scris, anexându se certificatul de cetățenie, dovadă, că respectivul în prezent exercită de fapt vre'o industrie sau comerț și plătește impozit adițional pe lângă impozitul comercial,

precum și copia brevetului industrii societățile anonime anexează și statut aprobat.

— **Inscrierile și reinscrierile școli,** amânându-se cu 10 zile pentru unele greutăți, vor avea loc între 1-Septemvrie; examenele de admitere și bursă între 10-15 Septemvrie; examenele de corigență, particulare și integrate între 10-18 Septemvrie; examenele de admitere în clasa V-a între 20-25 Septemvrie; examenele de bcalaureat între 25 Sept. și 10 Oct. Inceperea cursurilor la 26 Septemvrie.

— **Dămboviceanu,** falsificatorul titluri de stat, pentru prinderea căru guvernul a votat un premiu de 50 OC lei, fiind prins, a încercat să se sinucidă, dar n'a reușit fiind împiedicat.

Grăbiți la Restaurantul

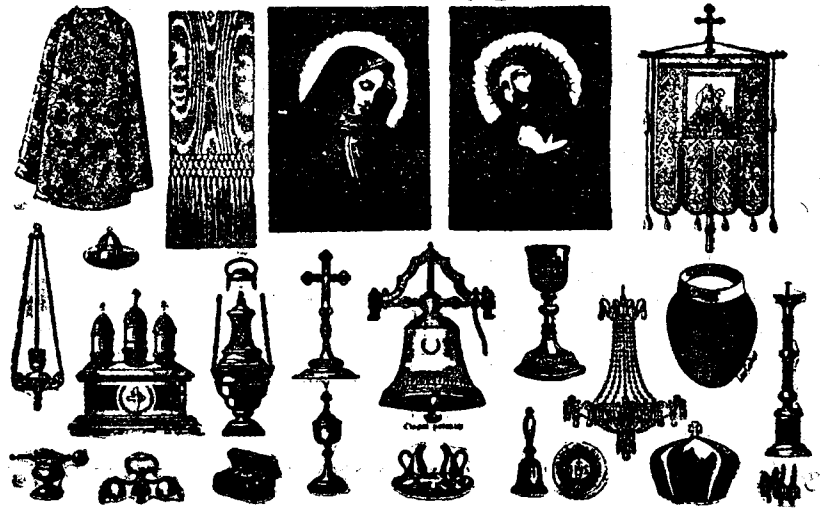
Esperanto

Abonament lunar 990.

Cupoane de mâncare. Grădini de vară

Cea mai mare firmă românească din Ardeal Alexandru Anca, Cluj

Fabrică de clopote. Mare depozit de Ornate, icoane și cărți bisericesti. Fondat 1908. Mare Librărie și Tipografie. Fondat 1908.

Nou! O nouă Carte de Rugăciuni. Nou

Cu onoare Vă anunțăm, că a apărut în ediția mea, și se află în vânzare cea mai nouă și împrejurărilor actuale cea mai potrivită carte de rugăciuni, învățături creștinești și cântări, intitulată:

„CĂRAREA FERICIRII”

intocmită din cărțile rituali a Bisericii din orient și alte cărți de pietate de George Mânzat preot în Dej, cu aprobarea Preasfințitului Domn Dr. Iuliu Hossu episcop și a Ven. Ordinariat de Gherla sub Nr. 581-1925.

Aceasta carte de un conținut bogat e întocmită astfel, încât să poată servi spre îndestularea lipsei sufletești a credincioșilor de toată categoria.

E cea mai potrivită carte pentru elevii din școlile medii, normale, primare, școale de adulți și de meserii, pentru cantori, militari; poporul de război dela sate și orașe de ambele confesiuni.

Intelctualii nostri iubitori de biserică, vor afla în urmă într'ansa, cartea cea mai acomodată pentru trebuințele lor sufletești, iar damele pe lângă toaceea ce nobilitează și înfrumșează sufletul unei femei, — vor putea avea cartea cea mai elegant executată dintre cărțile de rugăciuni românești apărute până acum.

Conține capitolele următoare:

Despre rugăciuni. (Învățături).	Rugăciuni înainte și după s. Cuminecătura.
Rugăciuni de dimineață.	Rugăciuni ocazionale.
Rugăciuni la Mănecat.	Cinstitul Paraclis a Pr. V. Maria.
Despre S. Liturghie. (Învățături).	Canon de mângâiere către Domnul Nostru Isus Hristos.
Rugăciuni la s. Liturghie.	Troparele și condacele Învierii.
Urmarea s. Liturghii.	Troparele și condacele sărbătorilor.
Rugăciuni la Însărat (vecerne).	Picesne.
Rugăciuni de seară.	Troparele morților.
Despre Taina Pocăinții. (Învățături).	Colinzi și cântece de stea.
Rugăciuni înainte și după Mărturisire. Cei șapte ps. penitențiali.	Viersuri la morți. (Viersul lui Lazar... Cântări cu lacrimi și fiori.
Despre s. Taină a Cuminecăturii.	Cântare de smerenie către Domnul Nostru Isus Hristos.
Învățături despre s. Taină a Cuminecăturii.	
Meditație despre s. Cuminecătura.	

Se pregătesc în următoarele ediții (legături):

Legată în hârtie fină broșată bucata	Lei 60-
Legată în hârtie tare carton bucata	„ 75-
Legată în pânză fină cu cruce aurită bucata	„ 130-
Legată în Piele Lux și tipărită pe hârtie velină buc.	„ 280-

În interesul propriu rog să faceți comanda de pe acum deoarece s'a pregătit în număr limitat.

La comenzi până la 10 exempl.

primiți 5%o rabat reducere.

Cu stimă
Alexandru Anca
librar — Cluj.

Preț Curent pentru Ornamente bisericesti:

Oădjdii (Vesmintele preoțești) constă din:
1 Felon, 1 Epitrafir, 2 Aere, 2 Mănecefe, 1 Brâu, 1 Acoperitor de sf. potir, în diferite motive și colori din damast de mătase în cantități deosebite cu prețul de 8000-25000 Lei.
Prapori:
În diferite culori 90 cm. lat 120 cm. lung cu două chipuri sfinte pe două părți văpsite pe pânză chipul după dorință are 3-4 tăieturi cu posomant auriu sau argintiu prețul unui prapor dela 3000-6000 Lei fără rudă.
Mustre de stoffe pentru oădjdii sau prapori se trimit numai contra 200 Lei anticipativ.
La restituirea mustrelor să predau banii